

บันทึก

เรื่อง ทรัพย์สินของพระอารามในพระบรมราชูปถัมภ์ที่สำนักงานพระคลังข้างที่ปกครองอยู่

หนังสือเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ ๙๔๒๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ แจ้งว่า สำนักพระราชวังรายงานว่า ทรัพย์สินของพระอารามในพระบรมราชูปถัมภ์ที่สำนักงานพระคลังข้างที่ปกครองอยู่ มีวัดบวรนิเวศวิหาร วัดเทพศิรินทราวาส วัดราชประดิษฐ์ วัดราชบพิธ วัดเบญจมบพิตร และวัดนิเวศธรรมประวัติ รวม ๖ พระอารามนี้ ได้มีพระบรมราชโองการในรัชกาลที่ ๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สำนักงานพระคลังข้างที่ (กรมพระคลังข้างที่เดิม) รับจากกระทรวงธรรมการบ้าง จากวัดเองบ้าง มาปกครองจัดการบำรุงรักษาผลประโยชน์ ทำนุบำรุงวัดนั้น ๆ ในฐานะที่อธิบดีกรมพระคลังข้างที่ (ซึ่ง ณ บัดนี้ได้แก่ผู้อำนวยการพระคลังข้างที่) เป็นมรรคนายกในพระปรมาภิไธยและในฐานะที่ผู้อำนวยการพระคลังข้างที่เป็นมรรคนายกในพระปรมาภิไธย และด้วยเหตุผลต่าง ๆ สำนักงานพระคลังข้างที่ก็ได้ปฏิบัติจัดการ เกี่ยวกับผลประโยชน์ของวัดในพระบรมราชูปถัมภ์ตลอดมา แต่บัดนี้มีความข้องใจเกิดขึ้นว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้มีข้อความกล่าวถึงการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติอยู่ด้วย จะเป็นการขัดกับที่สำนักงานพระคลังข้างที่ปฏิบัติอยู่หรือไม่ประการใด และขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายชุดพิเศษ) ได้พิจารณาเรื่องนี้ โดยได้เชิญผู้แทนสำนักงานพระคลังข้างที่และผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรมมาชี้แจง ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้” และมาตรา ๔๙ บัญญัติว่า “ศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปตามระเบียบซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะได้ตราไว้ด้วยความเห็นชอบของคณะสงฆ์มนตรี”

๒. ตามพระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงทบวง กรม ซึ่งได้มีการปรับปรุงใหม่ พ.ศ. ๒๕๔๕ บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมการศาสนา ในกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกรมการศาสนาหรือกระทรวงศึกษาธิการมีอยู่ ฯลฯ ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมการศาสนาในกระทรวงวัฒนธรรม ฯลฯ

๓. คณะกรรมการกฤษฎีกาได้รับคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรมว่ายังมีระเบียบของกระทรวงวัฒนธรรมว่าด้วยเรื่องศาสนสมบัติของวัดเลย

๔. คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ผู้อำนวยการพระคลังข้างที่ในสำนักงานพระคลังข้างที่ ซึ่งตามหนังสือเลขธิการคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้นว่า ได้สืบเนื่องมาจากอธิบดีกรมพระคลังข้างที่นั้น ยังคงเป็นมรรคนายกของวัดดังกล่าวแล้วข้างต้นอยู่จนบัดนี้ ตามพระบรมราชโองการในรัชกาลที่ ๕ เพราะไม่ปรากฏว่าได้มีการถอดถอนหรือเปลี่ยนตัวอย่างใดและในขณะนี้ยังไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงระเบียบของกระทรวงวัฒนธรรม เพราะกระทรวงวัฒนธรรมยังหาได้ออกระเบียบแต่ประการใดไม่ อนึ่ง ระเบียบที่พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ให้กระทรวงวัฒนธรรมออกนี้ เป็นเพียงแต่ระเบียบว่าด้วยเรื่องศาสนสมบัติของวัด และแม้กระทรวงวัฒนธรรมจะออกระเบียบว่าด้วยการแต่งตั้งและถอดถอนมรรคนายกขึ้นไว้ มรรคนายกเดิมก็ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป จนกว่าจะมีการถอดถอน จึงไม่เป็นการขัดกับที่สำนักงานพระคลังข้างที่ปฏิบัติอยู่ในขณะนี้

(นายเสริม วินิจฉัยกุล)

เลขธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๔๙๖